Generalitat de Catalunya
**Consell Interuniversitari de Catalunya**
Oficina d'Accés a la Universitat

**2026**

## Proves d'accés a la universitat

# Anàlisi musical

## Sèrie 5

Espai per a la correcció

| Qualificació | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Exercici 1 | | 1 | | |
| | | 2 | | |
| | | 3 | | |
| | | 4 | | |
| | | 5 | | |
| Exercici 2 | Part A | 1 | | |
| | | 2 | | |
| | | 3 | | |
| | | 4 | | |
| | Part B | 1 | | |
| | | 2 | | |
| Exercici 3 | | 1 | | |
| | | 2 | | |
| | | 3 | | |
| Exercici 4 | | 1 | | |
| | | 2 | | |
| Suma de notes parcials | | | | |
| Qualificació final | | | | |

Espai per a la revisió

| Comprovació | | 2a correcció | |
|---|---|---|---|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal ........................................

Número del tribunal ........................................

**L'examen consta de QUATRE exercicis obligatoris. Responeu a TOTES les qüestions que s'hi plantegen. L'examen s'inicia amb les audicions en què es basen els exercicis 1, 2 i 3.**

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

## Exercici 1

[2 punts: 0,4 punts per cada qüestió. No hi haurà cap descompte per les respostes incorrectes o les qüestions no contestades.]

Aquest exercici consisteix en l'audició de cinc fragments de música. Cada fragment es repetirà dues vegades abans de passar al següent. Després d'un petit interval, tornareu a escoltar els cinc fragments tots seguits.

Escolteu amb atenció els cinc fragments que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que es proposen per a cada fragment.

**1.** ***a***) Fuga.
***b***) Variacions.
***c***) Rondó.
***d***) Forma sonata clàssica.

**2.** ***a***) Romanticisme: orquestra simfònica.
***b***) Classicisme: simfonia de cambra.
***c***) Romanticisme: concert per a corda i metall.
***d***) Dodecafonisme: variacions atonals.

**3.** ***a***) Veu blanca.
***b***) Contratenor.
***c***) Tenor.
***d***) Barítion.

**4.** ***a***) Tango.
***b***) *Electropop merengue*.
***c***) Rumba cubana.
***d***) *Rap*.

**5.** ***a***) Alemanda.
***b***) Corranda.
***c***) Sardana.
***d***) Rumba cubana.

**Exercici 2**
[3 punts en total]

Aquest exercici consisteix en l'audició d'una peça musical que escoltareu dues vegades. Després d'un interval de quatre minuts, la tornareu a escoltar per tercer cop.

Abans d'escoltar la peça, llegiu atentament les qüestions que hi ha a continuació.

**A) Qüestions analítiques**
[1 punt: 0,25 punts per cada qüestió. No hi haurà cap descompte per les respostes incorrectes o les qüestions no contestades.]

Una vegada feta l'audició, trieu la resposta correcta per a cada qüestió.

**1.** L'obra comença amb
- ***a***) un solo de clarinet interpretant un *glissando* descendent.
- ***b***) un solo de clarinet interpretant un trinat i un *glissando* ascendent acabat amb un portament o *slide*.
- ***c***) un solo de saxo interpretant una escala cromàtica ascendent i un *slide*.
- ***d***) un solo de flauta interpretant un trinat, seguit d'un *glissando* descendent.

**2.** El *tempo* en el fragment d'aquesta obra es pot definir de la manera següent:
- ***a***) és estable, inalterable.
- ***b***) uns temes sempre s'interpreten lents i uns altres sempre ràpids.
- ***c***) canviant i oscil·lant, com la dinàmica. El *tempo* dels temes varia segons la instrumentació i la dinàmica.
- ***d***) va de més lent a més ràpid.

**3.** Durant el fragment d'aquesta obra, el diàleg entre el piano i l'orquestra es podria qualificar de la manera següent:
- ***a***) és clàssic, perquè el piano entra amb la típica doble exposició, és a dir, repeteix el primer tema orquestral.
- ***b***) el piano sempre porta la iniciativa temàtica i l'orquestra es limita a acompanyar-lo.
- ***c***) és molt divers, ja que tant s'interpreten passatges de tipus *cadenza* solista com es dobla el piano a l'orquestra, o es combinen temes entre piano i orquestra.
- ***d***) el piano va a remolc de l'orquestra.

**4.** La instrumentació i el timbre d'aquesta obra
- ***a***) són molt estables.
- ***b***) són molt rics i variables.
- ***c***) fan servir pocs recursos tímbrics.
- ***d***) són molt clàssics.

**B) Anàlisi estructural i estilística**
[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

**1.** Feu una proposta de l'estructura musical que té aquesta peça. N'hi ha prou que indiqueu el nombre de vegades que s'interpreta el tema que s'exposa a l'inici, o que digueu quants temes diferents se senten. Podeu emprar lletres majúscules per a les parts principals i minúscules per a les variacions. També podeu elaborar un musicograma o un gràfic aclaridor. En el cas que feu servir abreviatures, cal que n'indiqueu el significat.

**2.** Identifiqueu l'obra i relacioneu-la amb un moviment estètic i amb el moment històric al qual pertany.

**Exercici 3**
[3 punts: 1 punt per cada qüestió]

Aquest exercici consta de dues peces musicals i consisteix a comparar-les. Una d'elles ja l'heu escoltat a l'exercici 2. En primer lloc, escoltareu la nova peça musical de l'exercici 3. Seguidament, tornareu a escoltar la peça musical de l'exercici 2. I, finalment, escoltareu una repetició de la nova peça musical de l'exercici 3.

Responeu a les qüestions següents tenint en compte que les dues obres pertanyen a èpoques, gèneres o corrents estètics diferents.

**1.** Indiqueu l'ordre cronològic d'aquestes dues peces i justifiqueu-lo segons les harmonies, el ritme o altres recursos del llenguatge musical que serveixin per a definir l'estil i l'època a què pertanyen.

**2.** Quina de les dues obres sembla més complexa pel que fa a la seva forma musical? A partir de l'anàlisi auditiva, expliqueu les característiques musicals que determinen la complexitat d'aquesta peça en comparació amb l'altra. Podeu valorar-ho a partir de la dinàmica, l'harmonia, la textura, el timbre o el *tempo* de cada obra.

**3.** En quina de les dues obres l'instrument solista, el violí o el piano, té un paper més rellevant? Per què creieu que destaca més aquest instrument solista?

**Exercici 4**
[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

Fa gairebé vint anys l'inspector Spooner, protagonista de *Jo, robot* (2004), encarnat per Will Smith, interrogava a la pantalla gran en Sonny, un robot molt avançat i sospitós d'assassinat, amb el diàleg que segueix: «Només ets una màquina, una imitació de la vida. Pots compondre una simfonia?». I en Sonny replicava: «Pot, vostè?».

Avui dia resulta cada cop més habitual parlar d'intel·ligència artificial (IA), fins i tot en contextos no necessàriament tècnics. El concepte sembla haver fet eclosió com una revolució destinada a fer un món cada vegada més tecnològic i competitiu. La promesa d'una eficiència superior sedueix empreses i particulars, i fins i tot certs sectors de l'art i la creació. De fet, fa anys que la IA està integrada a la societat, des que fem ús de plataformes d'estríming, assistents de veu —Siri, Alexa, etcètera—, navegació GPS o telèfons intel·ligents.

Ramon López de Mántaras, eminència en la matèria i professor emèrit del CSIC, apunta que la IA generativa va néixer de forma experimental al final dels anys cinquanta.

Per a l'investigador i músic Mark d'Inverno, professor de la Goldsmith University de Londres, aquest tipus d'IA generativa «no és intel·ligent en absolut», i ni tan sols pretén simular el raonament humà. D'Inverno indica que la detecció de patrons sí que és una tasca que una IA duu a terme de manera molt superior als humans, especialment útil amb quantitats grans de dades. Fins i tot en la composició d'una simfonia, la IA pot identificar i analitzar patrons. Així és com, a partir d'uns esbossos de Beethoven, es va recrear la hipotètica *Desena simfonia* l'any 2019 —en dos projectes independents—, però lògicament només es tractava d'una aproximació, i, en paraules de l'expert, «només Beethoven hauria pogut acabar la seva simfonia».

Una de les preocupacions més immediates és que la IA no caigui en males mans i no se'n faci un ús maliciós per a generar, per exemple, *deep fakes* o *fake news* —falsificacions. A mitjans de juny el mateix Paul McCartney anunciava al programa *Today* de la BBC la creació d'una nova cançó dels Beatles amb la simulació de la veu de John Lennon a partir d'una antiga gravació i l'ajuda d'intel·ligència artificial. Amb aquest potencial a l'abast, què no es podria aconseguir amb la IA? No debades, la discogràfica Universal Music va demanar fa uns mesos a Spotify que retirés milers de cançons creades amb IA i bloquegés algoritmes d'escaneig.

Quant a la música clàssica, *a priori* en una situació menys incerta que la indústria musical moderna en aquest àmbit, ja hem vist que la IA pot emular el paper del compositor; fins i tot hi ha plataformes com AIVA que poden «imitar» peces simfòniques a l'estil de Schubert a la carta. Tot i així, el conservadorisme intrínsec del sector el fa menys procliu a veure's afectat per la disrupció d'aquestes tecnologies. Per a D'Inverno, «la creativitat és exclusivament una característica humana» i una IA mai no serà capaç de substituir un artista humà —i encara menys un intèrpret—, per la qual cosa és difícil imaginar cap perjudici en aquesta àrea. Qui voldria escoltar una imitació de Mozart podent sentir l'original?

Adaptació feta a partir del text de Carlos García Reche. «Intel·ligència artificial i música: avenços, reptes i incògnites». *Revista Musical Catalana*, núm. 380 (setembre-desembre 2023), p. 19-20

**1.** D'acord amb el que diu el text, quines aplicacions té, de moment, la intel·ligència artificial (IA) en la música? La utilització que se'n fa és nova, segons els experts?

**2.** L'impacte que pugui tenir en el futur la IA sobre la música és semblant al que té en altres activitats humanes? Quins arguments proposa el text sobre això i quins altres proposaríeu?

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

IEC
Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés.

# SÈRIE 5

## Exercici 1

1. B
2. A
3. B
4. B
5. C

## Exercici 2.

### A. Qüestions analítiques

1. B
2. C
3. C
4. B

### B. Anàlisi estructural i estilística

**1.**

L'estructura del fragment pot tenir matisos, segons es vulguin enumerar les aparicions i variacions de cadascun dels temes. Es pot donar per bona una proposta que reculli només el nombre de temes: 5 vegades el tema A (el primer exposat pel clarinet a l'inici), 2 del tema B i 1 del tema C. Amb aquesta proposta tenen 1 punt, tot i que en ser només estructural no cal que especifiquin que l'instrument inicial és el clarinet, ja s'ha preguntat a una pregunta anterior.

També poden citar les seccions bàsiques en una resposta més elaborada:

Introducció orquestral (Clarinet Tema A) i orquestra/, exposició tema B (trompes)/ Tema A (trompeta sordina) / Entrada del piano / Orquestra en tutti (Tema A en forte) / Cadenza extensa del piano (sobre el tema A, [A'],) / Tutti orquestral (temps més ràpid, sobre el tema A, [A"]), amb intervenció del piano / tema C (trompetes), orquestra i piano / Tutti orquestral ràpid (tema B)/

**2.**

Es tracta de l'obra per a piano i orquestra, *Rhapsody in Blue*. Autor: George Gershwin. Pot ser correcte que proposin concert per a piano i orquestra, o que consti com a estil rapsòdic, ja que no segueix l'estructura clàssica d'un concert. Aquests continguts tenen un 0'5; si només s'indica l'obra o el compositor, es valora amb un 0'25.

Els altres 0'5 punts s'han d'aconseguir si s'esmenta alguna de les següents qüestions:

- Obra composta al s. XX. Si es cita l'any, el 1924, es pot considerar un plus. Convindria penalitzar si se la qualifica com a peça "romàntica", en aquest cas no s'obtindrien els 0'5 punts.
- La partitura es vincula al jazz americà, sobre tot, però amb utilització de tècniques de composició clàssica. El pes d'elements del jazz, amb cites de temes procedents de *blues* o de *ragtime*, els canvis de tempo, manipulacions rítmiques, i efectes sonors propis del jazz són aspectes estètics destacables.
- En aquella època Paul Whiteman impulsava la creació d'un llenguatge "essencialment americà", que va convertir-se en el que s'anomenà com a "jazz simfònic". L'expressió no deixa de ser un contrasentit conceptual. Es podria fer veure també que es volia "dignificar" la música de jazz, assimilada amb grups i músics integrats per afroamericans, enfront de l'intent que aquell nou estil fos capitalitzat per les elits blanques.
- La instrumentació la va realitzar Ferde Grofé. Quan la va compondre George Gershwin, el 1924, ell encara no es considerava amb un domini de la tècnica d'orquestració suficient.
- Hi ha diferents versions de la instrumentació, i també de l'estructura general. Els primers enregistraments històrics no cabien en un disc de 75 revolucions, llavors es solien tallar fragments per a poder-ho escoltar, encara que incomplet.
- L'inici del clarinet va ser un recurs tècnic enginyat pel clarinetista Ross Gorman. Ho va tocar com volent fer una broma, amb l'efecte "*slide*" molt propi del món del jazz. A Gershwin li va agradar aquella proposta, i ho va introduir en el primer enregistrament que es va fer de l'obra.
- L'estrena va tenir lloc a l'Aeolian Hall de Nova York. Constituí tot un risc i provocació en aquell moment. Aconseguí un gran èxit. Compositors com Stravinsky, Milhaud, i Rachmaninoff la van considerar com una novetat i una de les millors obres del seu temps.

- Va obrir la porta a la influència del jazz sobre la música de creació d'autor.
- Malgrat que és una obra estranya, segons els principis del jazz autèntic que prioritza la interpretació lliure i la improvització, l'èxit que propicià el director Whiteman la convertiren ràpidament en un referent. Es va utilitzar a diverses versions cinematogràfiques. La casa Disney la va servir en un fragment dels seus films d'animació.

## Exercici 3.

**1.**

La primera obra, des d'un punt de vista cronològic, és el *Concert per a violí i orquestra* nº 2 de Mendelssohn, una obra estrenada el 1845. La partitura de Gershwin és molt posterior. No cal que es citin les dates concretes. Si només s'indica l'ordre cronològic s'obté 0'5 punts. Per obtenir els 0'5 punts restants cal que s'argumenti alguna de les justificacions sobre el llenguatge musical, com que el concert de violí és d'estètica romàntica, amb unes harmonies que es poden considerar pròpies del s. XIX, mentre que l'obra de Gershwin està relacionada amb el llenguatge jazzístic, amb importants oscil·lacions de tempo i uns colors orquestrals, així com recursos instrumentals moderns, alguns d'ells desenvolupats pel jazz nordamericà.

**2.**

És important que la resposta sigui coherent, i ben argumentada, es poden proposar solucions diverses. No és tan important decidir quina de les dues és la més complexa, sinó que l'argumentació sigui coherent segons es parli de conceptes harmònics, de textura, ritme o del *tempo*. Fins i tot es pot especular al voltant del grau de virtuosisme.

Des d'un punt de vista formal, d'harmonia i de manipulació temàtica és més complexa l'obra de Gershwin perquè no segueix unes estructures convencionals com podrien ser les d'un concert del s. XIX. També és més complexa l'obra de Gershwin pel que fa al timbre i les combinacions orquestrals, que canvien i fugen dels patrons romàntics, més estables i previsibles.

Es podria fer, però, l'observació que el virtuosisme que es demana al concert de violí és molt gran, i que aquest virtuosisme que exigeix a l'intèrpret se'l considerés com a quelcom complex. Cal que siguin coherents amb la resposta i l'argumentació, sobre tot en aquest segon cas.

És necessari que l'estudiant proposi justificacions raonades. No és donarà per vàlida una resposta que només indiqui l'obra que es creu més complexa, ja que allò a puntuar és la capacitat d'anàlisi i raonament, no la possibilitat d'encertar.

**3.**

El solista té un paper més rellevant, sense dubtes, al *Concert per a violí* de Mendelssohn, perquè és el solista el que porta la iniciativa en l'exposició dels temes, i l'orquestra o bé l'acompanya, com passa en la introducció en la primera secció (Allegretto non troppo), o bé alguns instruments doblen al solista sense tapar-lo, cas de l'inici de l'Allegro molto vivace. Des d'un punt de vista de tècnica instrumental, la partitura de Mendelssohn és de les més exigents per als violinistes, en el repertori romàntic.

En canvi, al concert de Gershwin, els temes són exposats per l'orquestra, tot i el llarg passatge en solo del piano. Entre les explicacions que es poden donar es trobaria el gran virtuosisme que exigeix el concert de Mendelssohn, una obra pensada pel lluïment del violinista. A l'obra de Gershwin, tot i els passatges de virtuosisme del piano, diferents instruments de l'orquestra tenen moments de solo prou destacats, seguint el que és habitual en les jam sessions de jazz.

És necessari que l'estudiant proposi justificacions raonades. No és donarà per vàlida una resposta que només indiqui l'obra que es creu més complexa, ja que allò a puntuar és la capacitat d'anàlisi i raonament, no la possibilitat d'encertar.

## Exercici 4.

**1.**

Cadascuna de les preguntes es valorarà amb 0,5 punts. De moment la IA, en la música, és capaç d'imitar peces simfòniques, o simular veus –com la de John Lenon–, seleccionar llistes de reproducció a partir d'algoritmes d'escaneig i identificar patrons a partir d'acumular una gran quantitat de dades, entre d'altres. L'estudiant pot aportar els casos singulars de la *Desena simfonia* de Beethoven, o la cançó de John Lenon, les dues han estat acabades per la IA ( si s'esmenta algun d'aquests aspectes s'obtindran 0,5 punts). La seva utilització va començar a la dècada dels anys cinquanta del segle XX, segons Ramon López de Mántaras (0,5 punts).

**2.**

L'impacte segurament serà diferent en la música clàssica si es compara amb la indústria musical moderna o amb altres àmbits laborals (0,5 punts). Una de les raons és que les noves plataformes, de moment, només poden "imitar", mentre que la creativitat és una característica humana, i això fa que tant la composició com la interpretació no puguin ser substituïdes (0,5 punts). També es pot argumentar que als països més desenvolupats tecnològicament l'atur és molt baix. Segons el text, sempre seria preferible allò autèntic a les imitacions.